

Gegevens wethouders na gemeenteraadsverkiezingen

Dit document bevat de volgende gegevens van wethouders:

- Aantal wethouders naar gemeentegrootte 2010-2021.
- Aandeel wethouders naar politieke partij 2010-2021.
- Aandeel vrouwelijke wethouders naar politieke partij 2010-2021.
- Aandeel vrouwelijke wethouders naar gemeentegrootte 2010-2021.
- Aandeel vrouwelijke wethouders naar provincie 2010-2021.
- Gemiddelde leeftijd wethouders naar gemeentegrootte 2010-2021.
- Gemiddelde leeftijd wethouders naar politieke partij 2010-2021.

In de Gemeentewet is aangegeven welk aantal wethouders een gemeente maximaal mag benoemen. Dit aantal is gerelateerd aan de gemeentegrootte. Gemeenten kunnen ervoor kiezen minder wethouders dan het maximaal toegestane aantal aan te stellen. Zonder dat er verkiezingen plaatsvinden, kan dit aantal in een collegeperiode wijzigen, als er bijvoorbeeld tussentijds een ander college van B&W wordt gevormd.

In deze rapportage zijn de gegevens van na de gemeenteraadsverkiezingen van 2010, 2014 en 2018 en van januari 2019, 2020 en 2021 weergegeven.

In deze rapportage is onderscheid gemaakt tussen de lokale partijen en de overige landelijke partijen. De overige landelijke partijen zijn 50Plus, AOV, DENK, Forum voor Democratie, Lijst Pim Fortuyn, Onafhankelijke Senaat, Partij voor de Dieren en Partij voor de Vrijheid en Democratie. Vanaf 2018 zijn ook de wethouders van de overige landelijke partijen apart weergegeven.

Als gevolg van herindelingen wijzigt het aantal colleges. In heringedeelde gemeenten vinden bovendien tussentijdse verkiezingen plaats, waardoor uiteindelijk ook andere collegesamenstellingen ontstaan.

*De auteursrechten op deze gegevens behoren toe aan de VNG.
De gegevens zijn bewerkt en geanalyseerd door BMC Onderzoek.*

Aantal wethouders naar gemeentegrootteklasse

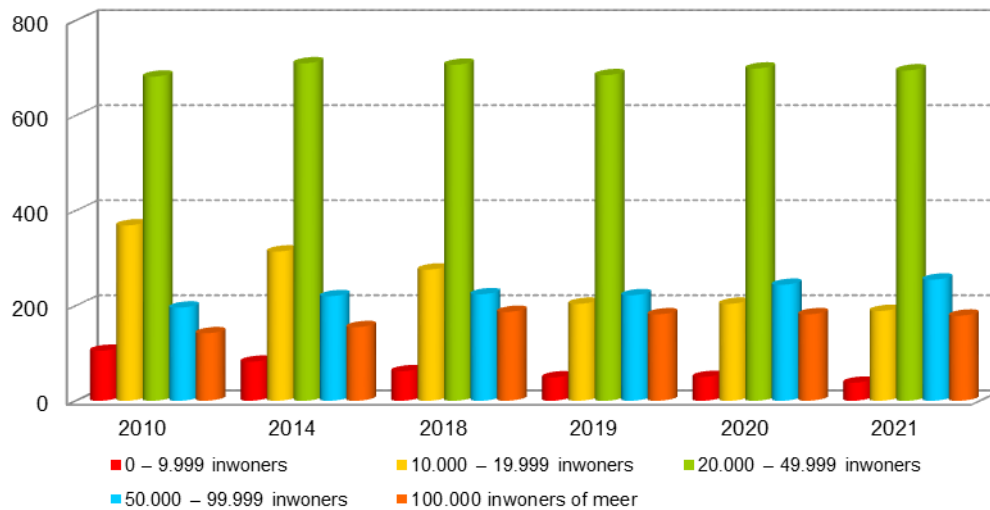
Het aantal wethouders uitgesplitst naar gemeentegrootteklasse is te zien in onderstaande tabel en figuur.

Tabel 1 Aantal wethouders naar gemeentegrootteklasse

	2010	2014	2018	2019	2020	2021
0 – 9.999 inwoners	105	82	62	49	50	38
10.000 – 19.999 inwoners	369	314	276	204	204	189
20.000 – 49.999 inwoners	682	710	707	685	699	695
50.000 – 99.999 inwoners	196	220	224	222	244	255
100.000 inwoners of meer	142	155	187	182	182	179
Totaal	1.494	1.481	1.456	1.342	1.379	1.356

Het totaal aantal wethouders is de afgelopen jaren gedaald. Het aantal wethouders in kleinere gemeenten (tot 20.000 inwoners) is de afgelopen jaren sterk gedaald. Dit is het gevolg van het verdwijnen van veel kleine gemeenten als gevolg van gemeentelijke herindelingen. Het aantal wethouders in gemeenten met meer dan 20.000 is toegenomen. Het aantal wethouders is het hoogst in de categorie 20.000 tot 50.000 inwoners. Dit is niet vreemd, omdat het aantal gemeenten in deze categorie beduidend hoger is dan in de andere categorieën.

Figuur 1 Aantal wethouders naar gemeentegrootteklasse

Aandeel wethouders naar politieke partij

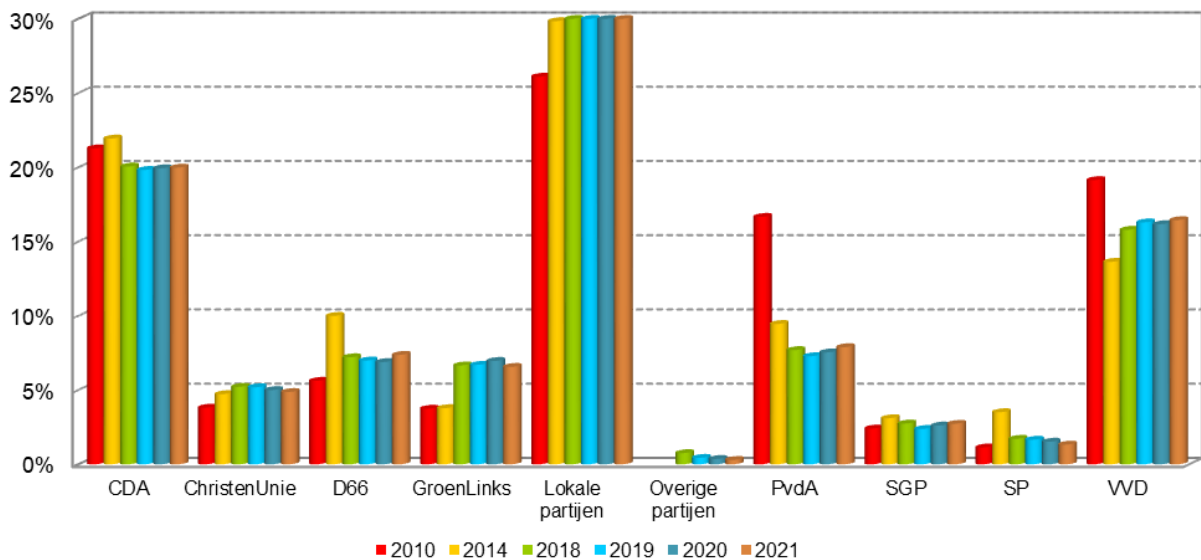
In onderstaande tabel en figuur is het aandeel wethouders per politieke partij te zien.

Tabel 2 Aandeel wethouders per politieke partij

	2010	2014	2018	2019	2020	2021
CDA	21%	22%	20%	20%	20%	20%
ChristenUnie	4%	5%	5%	5%	5%	5%
D66	6%	10%	7%	7%	7%	7%
GroenLinks	4%	4%	7%	7%	7%	7%
Lokale partijen	26%	30%	32%	33%	33%	33%
Overige landelijke partijen			1%	0%	0%	0%
PvdA	17%	9%	8%	7%	8%	8%
SGP	2%	3%	3%	2%	3%	3%
SP	1%	4%	2%	2%	2%	1%
VVD	19%	14%	16%	16%	16%	16%

De grootste veranderingen in de verdeling van het aandeel wethouders over de politieke partijen treden altijd op na de gemeenteraadsverkiezingen. Na de verkiezingen van 2014 steeg het aantal wethouders van D66 en de lokale partijen, terwijl het aandeel wethouders van PvdA en VVD afnam. Na de verkiezingen van 2018 waren GroenLinks, de lokale partijen en VVD de winnaars. Dit is terug te zien in de toename van het aandeel wethouders van deze partijen na de verkiezingen van 2018 ten opzichte van de situatie na de verkiezingen van 2014. CDA, D66, PvdA en SP verloren wethouders. Tussen de situatie na de verkiezingen van 2018 en januari 2021 zit nauwelijks verschil.

Figuur 2 Aandeel wethouders per politieke partij

Aandeel vrouwelijke wethouders naar politieke partij

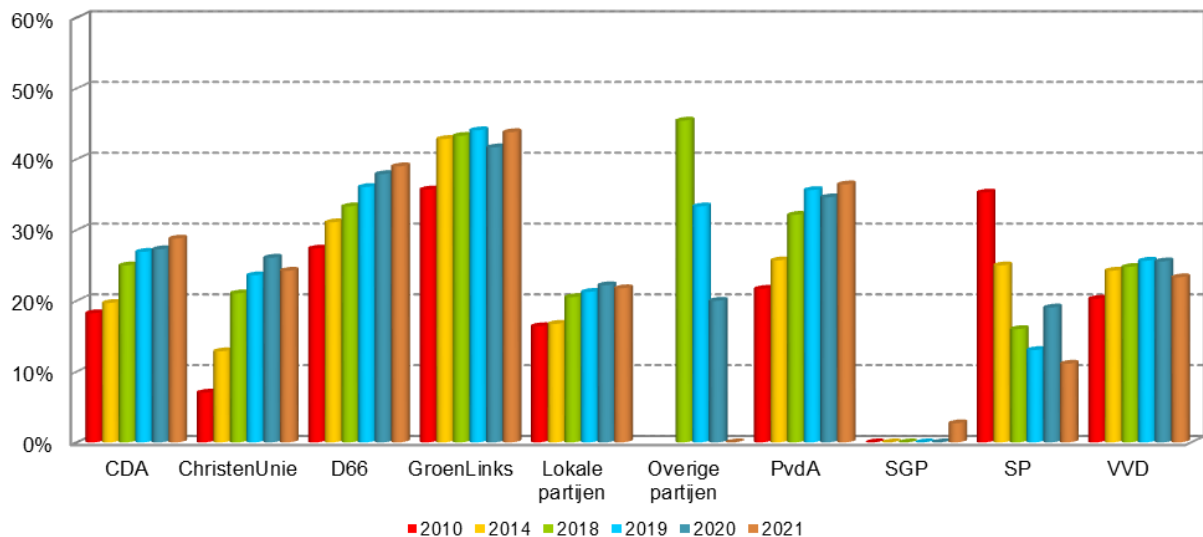
In onderstaande tabel en figuur is een overzicht te zien van het aandeel vrouwelijke wethouders uitgesplitst naar politieke partij.

Tabel 3 Aandeel vrouwelijke wethouders naar politieke partij

	2010	2014	2018	2019	2020	2021
CDA	18%	20%	25%	27%	27%	29%
ChristenUnie	7%	13%	21%	24%	26%	24%
D66	27%	31%	33%	36%	38%	39%
GroenLinks	36%	43%	43%	44%	42%	44%
Lokale partijen	16%	17%	21%	21%	22%	22%
Overige landelijke partijen			45%	33%	20%	0%
PvdA	22%	26%	32%	36%	35%	36%
SGP	0%	0%	0%	0%	0%	3%
SP	35%	25%	16%	13%	19%	11%
VVD	20%	24%	25%	26%	26%	23%
Totaal	19%	21%	25%	26%	27%	27%

Het percentage vrouwelijke wethouders varieert sterk naar politieke partij, maar ligt gemiddeld rond de 27%. Het totaalpercentage van vrouwelijke wethouders laat over deze periode een stijging zien van 21% na de verkiezingen van 2010 naar 27% in 2021. GroenLinks, D66 en PvdA hebben in 2021 vergeleken met de andere politieke partijen een relatief hoog aandeel vrouwelijke wethouders. SGP heeft één vrouwelijke wethouder.

Figuur 3 Aandeel vrouwelijke wethouders naar politieke partij

Aandeel vrouwelijke wethouders naar gemeentegrootteklasse

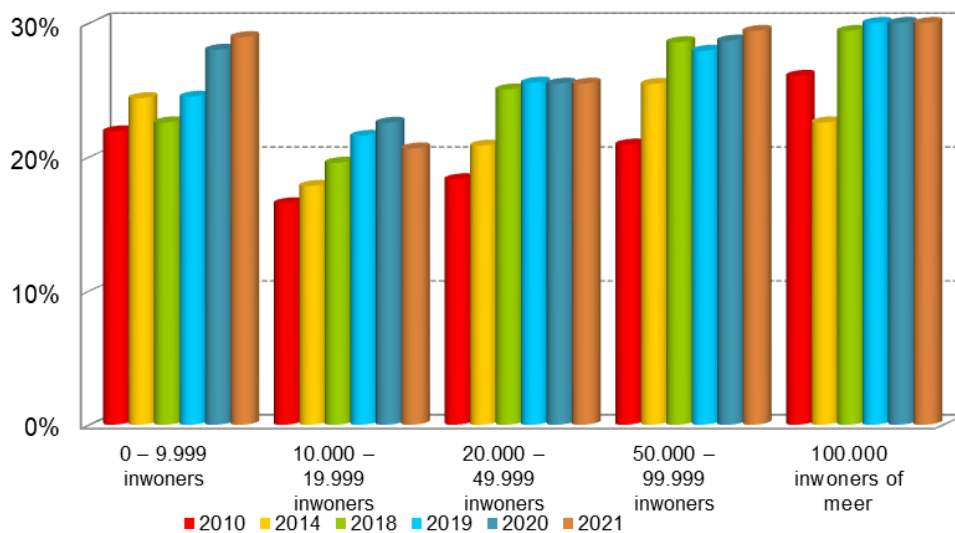
In tabel 4 en figuur 4 is het aandeel vrouwelijke wethouders naar gemeentegrootteklasse weergegeven.

Tabel 4 Aandeel vrouwelijke wethouders naar gemeentegrootteklasse

	2010	2014	2018	2019	2020	2021
0 – 9.999 inwoners	22%	24%	23%	24%	28%	29%
10.000 – 19.999 inwoners	17%	18%	20%	22%	23%	21%
20.000 – 49.999 inwoners	18%	21%	25%	26%	25%	25%
50.000 – 99.999 inwoners	21%	25%	29%	28%	29%	29%
100.000 inwoners of meer	26%	23%	29%	32%	33%	34%
Totaal	19%	21%	25%	26%	27%	27%

In 2021 was het aandeel vrouwelijke wethouders met 34% het grootst in de gemeentegrootteklasse met meer dan 100.000 inwoners en met 21% het kleinst in de gemeentegrootteklasse 10.000 tot 20.000 inwoners.

Figuur 4 Aandeel vrouwelijke wethouders naar gemeentegrootteklasse

Aandeel vrouwelijke wethouders naar provincie

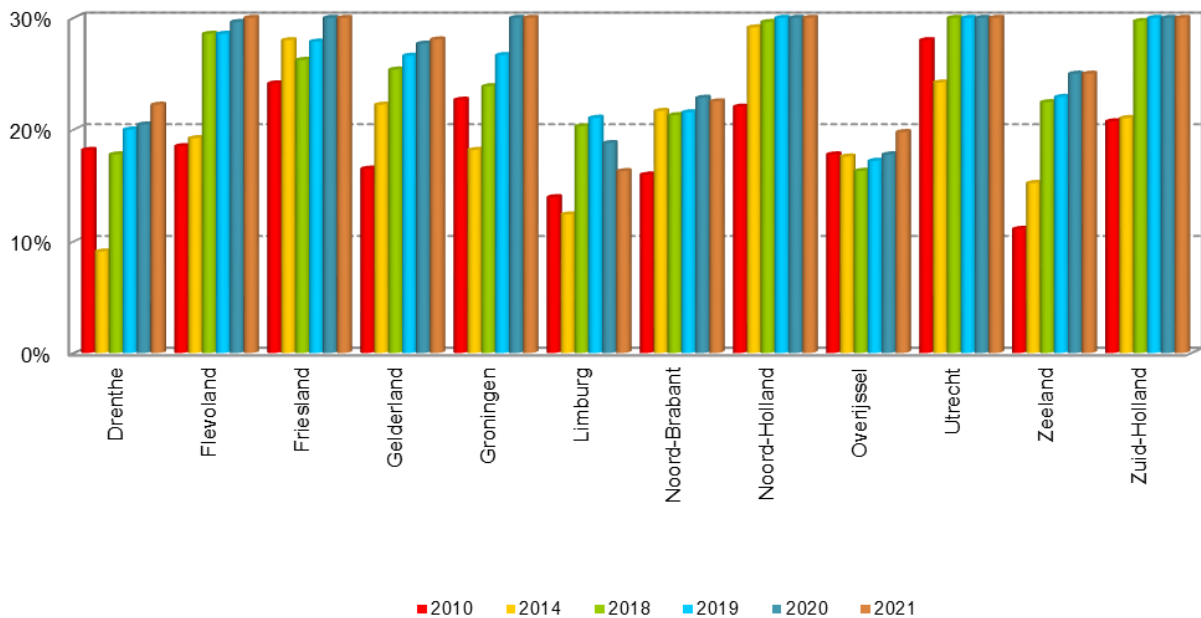
Het aandeel vrouwelijke wethouders is in onderstaande tabel en figuur uitgesplitst per provincie.

Tabel 5 Aandeel vrouwelijke wethouders naar provincie

	2010	2014	2018	2019	2020	2021
Drenthe	18%	9%	18%	20%	20%	22%
Flevoland	19%	19%	29%	29%	30%	36%
Friesland	24%	28%	26%	28%	30%	36%
Gelderland	16%	22%	25%	27%	28%	28%
Groningen	23%	18%	24%	27%	33%	35%
Limburg	14%	12%	20%	21%	19%	16%
Noord-Brabant	16%	22%	21%	22%	23%	23%
Noord-Holland	22%	29%	30%	32%	31%	31%
Overijssel	18%	18%	16%	17%	18%	20%
Utrecht	28%	24%	31%	32%	32%	30%
Zeeland	11%	15%	22%	23%	25%	25%
Zuid-Holland	21%	21%	30%	32%	31%	30%
Totaal	19%	21%	25%	26%	27%	27%

De ontwikkeling van het aandeel vrouwelijke wethouders naar provincie laat een wisselend beeld zien. In 2021 hebben de provincies Flevoland en Friesland het hoogste percentage vrouwelijke wethouders (36%) en de provincie Overijssel het laagste percentage vrouwelijke wethouders (20%). Vergeleken met de situatie na de verkiezingen van 2010 is het aandeel vrouwelijke wethouders in alle twaalf provincies gestegen.

Figuur 5 Aandeel vrouwelijke wethouders naar provincie

Gemiddelde leeftijd wethouders naar gemeentegrootteklasse

In de tabel en figuur hieronder is de gemiddelde leeftijd van wethouders naar gemeentegrootteklasse te zien.

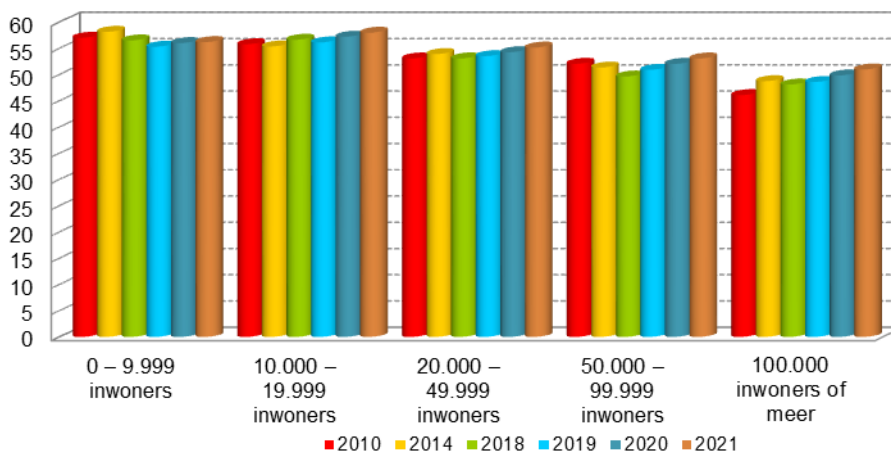
Tabel 6 Gemiddelde leeftijd wethouders naar gemeentegrootteklasse

	2010	2014	2018	2019	2020	2021
0 – 9.999 inwoners	57,0	58,1	56,5	55,3	56,0	56,2
10.000 – 19.999 inwoners	55,8	55,4	56,6	56,1	57,2	58,0
20.000 – 49.999 inwoners	53,1	53,9	53,1	53,5	54,3	55,1
50.000 – 99.999 inwoners	52,1	51,3	49,6	50,9	52,0	53,1
100.000 inwoners of meer	46,1	48,7	48,1	48,6	49,8	51,0
Totaal	53,4	53,7	52,8	53,0	53,9	54,7

De gemiddelde leeftijd van de wethouders is tussen 2010 en 2014 gestegen van 53,4 jaar naar 53,7 jaar. Met de verkiezingen van 2018 is de gemiddelde leeftijd van de wethouders gedaald naar 52,8 jaar. De gemiddelde leeftijd van de wethouders ligt na de verkiezingen van 2018 lager dan de gemiddelde leeftijd van de wethouders in 2010. Begin 2021 is de gemiddelde leeftijd gestegen ten opzichte van 2018, van 52,8 naar 54,7 jaar.

In 2021 zijn wethouders van gemeenten met meer dan 100.000 inwoners met 51,0 jaar gemiddeld jonger dan collega's uit gemeenten met minder inwoners. Wethouders van gemeenten met 10.000 tot 20.000 inwoners zijn met 58,0 jaar gemiddeld het oudst.

Figuur 6 Gemiddelde leeftijd wethouders naar gemeentegrootteklasse

Gemiddelde leeftijd wethouders naar politieke partij

De gemiddelde leeftijd van wethouders per politieke partij is te zien in tabel 7 en in figuur 7.

Tabel 7 Gemiddelde leeftijd wethouders naar politieke partij

	2010	2014	2018	2019	2020	2021
CDA	52,9	52,7	52,4	52,5	53,7	55,0
ChristenUnie	53,2	54,5	54,0	54,0	53,8	54,2
D66	52,2	51,2	50,2	50,1	51,6	52,7
GroenLinks	51,0	51,9	51,0	51,1	53,2	54,1
Lokale partijen	54,2	56,3	55,2	55,5	56,5	57,3
Overige landelijke partijen			48,8	57,3	64,0	65,0
PvdA	54,2	52,0	52,3	50,7	50,8	52,9
SGP	53,2	52,9	55,0	53,4	53,4	52,9
SP	51,2	50,6	51,8	52,8	52,9	50,0
VVD	52,8	53,3	50,4	50,8	51,7	52,1
Totaal	53,4	53,7	52,8	53,0	53,9	54,7

De mate waarin de gemiddelde leeftijd tussen 2010 en 2021 stijgt of daalt, verschilt per politieke partij. Vergeleken met de situatie na de verkiezingen in 2010 ligt de gemiddelde leeftijd van de wethouders in 2021 bij zes partijen hoger en bij vier partijen lager.

Figuur 7 Gemiddelde leeftijd wethouders naar politieke partij

